



DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY

SOBOTA 14. 6. 2025 *Fabrika* SVITAVY 2025

ÚVODNÍK



Rok s rokem se sešel a jsou tady opět Svitavy se svou pohodou, klidem, skrytými dobrodružstvími (divadelními i skutečnými) a je tady opět i Dětská scéna podporující, sounáležitá, nasloucháníplná a je zde také Deník Dětské scény s čerstvou krví nových redaktorů Tomáše a Vojty a redaktorky Markéty, které ovšem doplňuje trio zkušených a zkušenějších matadorů grafikem Pavlem počínaje (který bez přerušení sází DDS od roku 2000, a tak slaví čtvrtstoletí na přehlídce), fotografem Ivem (ten je na Dětské scéně ještě mnohem déle) a mnou coby šéfredaktorem konče.

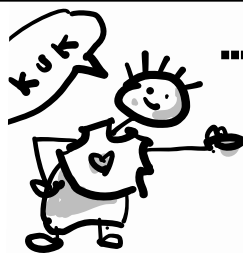
V redakci DDS usedám již posedmé, z toho popáté v židli šéfredaktora. Mohlo by se to zdát jako poměrně krátké období, avšak za ten čas (od 2017) se již počtvrté zcela proměnili nejen redaktori, ale i technologie a způsob celé práce (od „pravěkých“ bloků či flash disků s večerním obíhání souborů s otázkami jsme prošli přes covidový web s podcasty až ke cloudům nebo sdíleným dokumentům a emailové komunikaci se soubory ještě před přehlídkou, což vy jako čtenáři nemáte možnost postřehnout). Dnes už je také nemyslitelné, aby se celá redakce ze všech koutů republiky sešla dva měsíce předem osobně a měla koncentrovaný časoprostor na přípravu.

Veškerý „fml“ nás nesmiřitelně dostihuje. Přesto mou hlavní šéfredaktorskou vizí je pečovat o své redaktory, o jejich čas, spokojenost a zápal do psaní tak, aby nechťeli z redakce odcházet pozdě v noci a s pocitem nespokojenosti, nýbrž s pocitem dostatku času na doprovodné (večerní a noční) aktivity přehlídky. A právě proto letos došlo na hlavní téma DDS, kterým je v poslední době akcentované slovo „wellbeing“, respektive blahobyt, pohoda a dobrý stav člověka v různých úrovních. Překvapilo mě, kolik takových podob ono magické slovo může obsahovat. V jednotlivých číslech DDS si na jednotlivé oblasti posvítíme detailněji.

Abych zvýšil standard péče (především, ale nejen) o redaktory, vyzývám touto cestou pořadatele, zda by mohli na různá zákoutí Svitav, Fabriky, Stodoly a dalších míst nainstalovat relaxační prvky, kterými jsou například houpací sítě, sedací vaky, boxovací pytle, malířské stojany, velkoplošné obrazovky s projekcí just dance, bazény se skluzavkami, fotokoutky... zkrátka, abychom se na Dětské scéně měli dobře a ještě lépe! (Avšak možná přeci jen nejvíce v srdcích zůstanou zážitky ze setkání, jako ten můj, když jsem s kamarádkou před čtyřmi lety trhal květy bezu přes cizí plot. Byl z toho uskutku nesmírný zdravý sirup s příměsí skrytého svitavského dobrodružství.)

Josef Pekárek, šéfredaktor

ROZHOVOR S...



... GABRIELOU ZELENOU SITTOVOU

Jsi už skoro dva roky vedoucí katedry výchovné dramatiky na DAMU. Změnilo se něco v tvém přístupu ve vnímání přednesu nebo dětského divadla?

Musela jsem opustit pozici učitelky dramatiky na ZUŠ, protože jsem věděla, že nová funkce bude náročná. Zároveň s tím přichází časová flexibilita, kdy si mohu různé aktivity plánovat dle svého. Mám tedy možnost si harmonogram přizpůsobovat různým přehlídkám a workshopům. Jedná se o takové projektové řízení a organizování, kdy se pracuje na daném projektu, který když skončí, tak se přistoupí k následujícímu. Není to omezení časovým rozvrhem jako v ZUŠ, že teď něco rozpracuji a budu se k tomu moci vrátit až za týden. Věnuji se hodně tzv. sociálnímu kapitálu, vkládání energie do pracovních vztahů.



Stále však hodně vnímám velký důraz na dětskou tvořivou hru. Tam by měly být položeny pevné základy, od nichž se pak dítě může rozvíjet a posouvat. To však může být u určité části učitelů v ambivalenci s tlakem k (někdy až efektivním) experimentálním tendencím, které jsou často aplikovány u náctiletých. To bych měla obavu, že by mohl nastat ústup od pedagogických dovedností, které na katedře chceme a učíme. Snažím se tedy obě složky vyvažovat.

Ty jsi nyní přijela ze slovenské přehlídky Zlatá priadka (období české Dětské scény), o níž jsme psali i v loňském DDS. Jaké máš postřehy?

My jsme přijeli až na druhý den, kde jsme viděli soubory, které zkoušeli tvořit už velká představení a zpracovat velká témata dětí. Překvapilo mě sebevědomí souborů využít třeba hodinovou délku pro jevištní tvar. Ale jinak si myslím, že hledají podobné cesty jako my, jenom my Češi vnímáme jinou míru projevu emocí, což je oboustranné. Zaujalo mě také to, že celá porota byla složena z divadelních profesionálů, kteří nereflektovali procesualní stránku tvorby ani dispozice dětí vzhledem k věku a zkušenostem, nýbrž vše sledovali především z pozice divadelního tvaru, nikoli pedagogické složky. Zájem, i mnoha učitelů, je upřen hlavně na uměleckou stránku (profi tvar).

Máš ještě nějaký postřeh?

Ráda bych zmínila i důležitost kritiky dětského přednesu i divadla a dovednost její kultivace. Na Slovensku byla sice dětská porota, což v Čechách neznáme, ale práce s ní byla určitým způsobem problematická. To mě už dlouhou dobu vede k přemýšlení o smyslu a potřebě kritiky, jako jednoho z pilířů divadla. Snažíme se ji u nás pěstovat v co nejlepším duchu, což znamená, že musíme děti učit jednak, že kritika vůbec existuje, jednak k čemu je, a také to, aby si na ni zvykli a brali si zní pro svůj posun to nejlepší a nejpodnětnější. To vše musí začít u učitelů, kteří své žáky musí připravit na to, že se o jejich výkonu bude na přehlídkách diskutovat a že to má celé má sloužit k jejich posunu a růstu, nikoli k urážce nebo obraně. Lektor by měl být formativní partner v debatě, nikoli soudce.

Na Dětské scéně je nyní povinně spousta studentů a studentek katedry dramatické výchovy, z nichž budou brzy učitelé a učitelky dramatické výchovy. Na co se ve Svitavách zaměřují?

Dětská scéna je základ, a proto si myslím, že má smysl, aby bakaláři jezdili právě sem, kde mají možnost vidět aplikaci dětské tvořivé hry a dramatické výchovy v praxi. Mají za úkol vidět všechna představení, po nich si udělat osobní reflexi, zúčastnit se veřejných diskusí, přečíst si recenze v DDS, poté ještě znovu mezi sebou a svými pedagogy diskutovat, a hlavně formulovat postřehy nebo zpětnou vazbu i s ohledem na vyřčené informace. Učí se tedy ideu, že kritika není nebezpečná, nýbrž těžká disciplína.

Ráda bych zmínila Annu Hrneckovou, která byla pro mne mistrně, protože z rozboru lektorů dokázala vždy vytáhnout podstatu a napsat to jako pravdu, která nebyla zraňující. Přesto se bohužel našly soubory, které to neustály. A to jsme opět u pedagogické přípravy a přístupů práce se souborem.

Děkuji za rozhovor a přeji inspirativní letošní Dětskou scénu.

Ptal se Josef Pekárek

NAHLÉDLI JSME DO...

... DÍLNY PRO RECITÁTORY 2. KATEGORIE

Lektorky dílen pro sólové recitátory Hana Kočová a Zuzana Tekely si odvedly po slavnostním zahájení 53. celostátní přehlídky a dílny dětských recitátorů své svěřence z kina do třídy ve Střední zdravotnické škole. Nejmladší účastníci tak měli možnost poprvé využít čas pro začlenění do svátku s názvem Dětská scéna. Společně si stanovili pravidla, jak si představují, že se v průběhu následujících setkání budou k sobě chovat a co potřebují ke tvůrčímu prostředí. Tradičně na to navázaly seznamovací hry, kdy se během jedné minuty měly navzájem představit dvojice, a poté v kruhu říct ostatním, co si kdo o novém kamarádovi dozvěděl: zazněly oblíbené barvy, domácí zvířata a hudební aktivity tentokrát předčily ty sportovní. První blok zakončilo očekávání. Svoje vnitřní touhy s ohledem na celostátní přehlídku zapisovali recitátoři na balící papír. Jedním z opakujících se slov byl raut, o němž během zahájení mluvil Jakub Hulák. A myslím si, že švédské stoly budou rezonovat v účastnících jako leithmotiv spokojenosti. A to je dobře, letošní ročník to nese ve svém podtextu.

Josef Pekárek

... DÍLNY PRO RECITÁTORY 3. KATEGORIE

„A hned na jeviště!“ zněl pokyn pro recitátory 3. kategorie bezprostředně po zahájení letošní přehlídky v sále kina Vesmír. S lektorkami Agátou Maškovou a Anetou Mikušákovou se letošní recitátoři pustili okamžitě do rozvíčky před prvním vystoupením. Žáci si losují pořadí, ve kterém budou již za hodinu a půl vystupovat. Losovaná čísla však nejsou tradičně na papírcích, nýbrž na malých oblázcích, se kterými mají lektorky v plánu pracovat ještě v následujících dnech.

První rozvíčka se zaměřila na hlasivky. Zprvu tiché věty v cizím jazyce se začínají postupně proměňovat a gradovat v domorodou hudbu a tanec. Rázem se probudil nejen celý kinosál, ale hlavně všichni zúčastnění recitátoři. Celý sálem duní veselé „Umpaé!“

Další cvik rozkmital všechny části těla. Pomocí inspirujících obrázků od Leonarda da Vinci a hudby se účastníci snaží všemi způsoby rozhýbat své končetiny. Vedle energických italských gest rukou zaznívají sem tam i doprovodné věty typu: „Dostaneš flákanec!“ nebo „Uloupnu ti perníček!“

A aby se také všichni seznámili, započne hra se jmény. „Řekni jméno a udělej k němu pohyb! My všichni ho po tobě zopakujeme.“ A tak se začínají se jmény objevovat i nejrůznější taneční kreace, prudká gesta a u jména Matěj sebou všichni švihnou, po příkladu jeho nositele, o podlahu.

Na závěr si každý zkusí přednést název svého recitovaného díla a zahájení první přehlídky může začít!

TV

... DÍLNY PRO RECITÁTORY 4. KATEGORIE

Recitátoři 4. kategorie začali odpolední dílnu krátkým představením svého jména a toho, na co se ve Svitavách těší. Kromě seznámení s ostatními recitátory a poslechu inspirativních textů, často zaznívalo slovo: raut. Potom se všichni účastníci vydali na cestu prostorem jedné z učeben Střední zdravotnické školy. Po procházení, protahování a hledání tempa chůze přišlo stronož a zavření očí. Lektorky Denisa Kafková a Hana Kukutschová své svěřence otázkou: „Kde v prostoru stojí lidé s bílými svrsky?“ příliš nezaskočily. Všímavost recitátorů potvrdili také odpovědi na otázku: „Kde v prostoru stojí lidé v šatech?“ Učebnou se pak procházeli dál. Když se potkali s někým dalším, pohlédli si do očí, přidali pozdravení a řekli své jméno. Ale nezůstali jen u toho.



Všichni recitátoři se najednou proměnili v businessmany a své jméno sdělovali vyloženě s obchodnickým nasazením. Jenže vzápětí se z businessmanů stali senioři. A tak všichni museli svá jména ostatním recitátorům neustále hlasitě a zřetelně připomínat a opakovat. Následovala pohybová hra, během které se celá dílna přesunula na chodbu, na které se hrál mrazík, jehož zmraznutí mohlo roztát pouze tehdy, pokud znal zachránce jméno zmražené oběti. Ke konci odpoledního bloku se recitátoři ponořili do krátkého zvědomění sebe sama a vytvářeli svou vizitku, která mohla každého z recitátorů představovat například skrze barvu, rostlinu nebo jeden ze čtyř živlů.

Markéta Somolová

VČERA JSME VIDĚLI...



Anastázie Hanulíková (2. kategorie)



Aneta Baumgartlová (2. kategorie)



Matěj Vejvoda (4. kategorie)

VČERA JSME VIDĚLI...



Josef Čarek



Ondřej Kokoška



Kristián Kopeček

NA SLOVÍČKO S...

... RECITÁTORY 3. KATEGORIE

Otázky pro recitátory:

1. Jak dlouho recituješ a byl/a jsi už někdy na Dětské scéně?
2. Jak ses dostal/a ke svému textu a proč sis ho vybral/a?
3. Co je podle tebe na recitaci nejtěžší?
4. Vyber pět klíčových slov, která charakterizují tvůj text.
5. Popiš co nejpřesněji své odpočinkové místo.

ONDŘEJ PALÁN

(Pinocchio)



1. Čtyři roky. Na Dětské scéně jsem ve Svitavách poprvé, ale už jsem dvakrát vystupoval v Kutné Hoře (krajské kolo Středočeského kraje, pozn. red.).
2. Na výběr mi ho dala paní učitelka. Pinocchio se mi líbil, protože je zlobivej jako já.
3. Nerozklepat se a nezapomenout text.
4. Pinocchio, ty jo, sranda, smutek, dobrej konec.
5. Když chodím hrát s klubem fotbal.

FILIP CHLUPÁČEK

(Transport na věčnost)



1. Recituji od 1. třídy a jsem tu počtvrté.
2. Vybral jsem ho s mamkou. Chtěl jsem vážnější text, než jsem měl minulý rok.
3. Dát do toho emoce, které jsou vyjádřené v textu.
4. Terezín, černobílá, obava, výčitka, strach.
5. V mé posteli s knížkou a černým nebo lipovým čajem.

ADAM HEJZEK

(Tetovač)



1. Od 1. třídy. Byl jsem už minulý rok.
2. Slyšel jsem ho tady recitovat právě minulý rok a řekl jsem si, že bych to pojal jinak.
3. Ten stres z té doby, kdy musím čekat před recitací.
4. Šťastný, čert, první člověk, bolest, sobec.
5. Můj pokoj. Jsem v něm sám a mám tam klid.

APOLENA CIGÁNKOVÁ

(Pojede se k moři?)

1. Recituji už od 3. třídy, takže čtyři roky. A na Dětské scéně ve Svitavách už jsem byla, ale se souborem, s recitací letos poprvé.
2. Text je z méj nejoblíbenější knížky, kterou jsem dostala k Vánocům, proto jsem si ho vybrala.



3. Nejtěžší a zároveň nejdůležitější je být v klidu, a pak určitě oční kontakt, pauzy a také hlasitost. Ta sice není nejdůležitější, ale je také potřeba.

4. Vztek. Moře. Známky. Prázdniny... a chaos.

5. Asi pokoj doma. U stolu u počítače nebo v posteli.

NORA HÁJKOVÁ

(Nazdar, Ančo!)

1. Recituji šest let.

2. Text mi doporučila paní učitelka

a mně se líbil.

3. Pro mě je určitě nejtěžší vyslovovat. Třeba jsem, tam vždycky řeknu i to J na začátku. A pak je ještě docela těžké a důležité nezrychlovat.

4. Holka. Kamarádi. Láska. Rodina. Vesnice.

5. Pro mě je to park, nejčastěji jdu do Stromovky a pak jakékoliv místo s kamarády.



Ptali se Tomáš a Markéta

VČERA JSME VIDĚLI...



Marie Jaklová



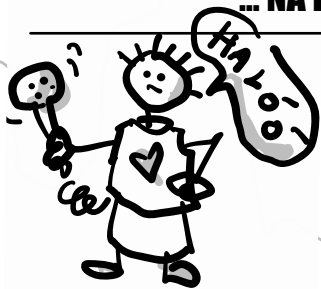
Jiří Kunc



Viktor Glabazňa

ZEPTALI JSME SE...

... NA DOJMY Z VYSTOUPENÍ RECITÁTORŮ 3. KATEGORIE



Filip (13)

Všichni jsou strašně šikovní, všem se tom moc povedlo. Mám pocit, že letošní výběr textů byl mnohem pozitivnější než vloni, témata nebyla tak depresivní. To bylo dobré.

Jana (45)

Mně se to moc líbí, jsem neskutečně nadšená. Všem moc fandím. Všichni dnes byli vážně skvělí.

Hana (21)

Mně se líbila Nora Hájková (text *Nazdar, Ančo!*), už jsem ji viděla na jiném setkání a mám pocit, že ji to baví sdělovat. Myslím, že ji baví s lidmi sdílet strasti, které ženy prožívají. Celkově její výstup působí tak, že si text sama vybrala. Potom mě zaujal ještě Ondra Kokoška (*Betlémské světlo*). Nejdřív jsem si nebyla jistá, co přijde, ale Ondra se k textu postavil hezky.

Text byl hravý a bylo v něm riziko, že místo interpretace půjde spíš o hraní rolí, a to se nestalo. Zároveň si myslím, že text mohl oslovit široké publikum, které podobné příběhy u stolu zažívá také.

Magdaléna (15) a Luisa (13)

Celkově se nám na 3. kategorii líbila rozrůzněnost a pestrost textů. Každý si v téhle kategorii mohl najít to své, texty veselé nebo smutné, na zamyšlení...

Luisa (13)

Mě zaujal *Transport na věčnost* (recitátor Filip Chlupáček). Knížku jsem četla a sama bych asi při výběru textu tenhle úryvek přehlédla, protože se nezaměřuje na hlavní postavy. Hlavní postavou je v knížce právě zmíněný Petr.

Magdaléna (15)

Líbilo se mi třeba *Betlémské světlo*. Dobrý byl samotný text, ale i jeho podání Ondrou Kokoškou.

Pavčina (14 let)

Líbil se mi kladený důraz na pauzy v přednesu. I když se zdá, že šeptají, tak mluví hlasitě a vybrali si rozmanitá témata. Depresivní i veselé texty.

vm, tv, ms

VČERA JSME VIDĚLI...



Fabián Michael Mareš



Jan Holubář



Štěpán Jeništa

PŘEDSTAVUJEME VÁM...

...LEKTORSKÝ SPOR DĚTSKÝCH RECITÁTORŮ / 1

Všem lektorům a lektorkám jsme položili šest stejných otázek:

1. *Pokolikáté jste letos již na Dětské scéně? A jaké příjemné vzpomínky se vám s přehlídkou poji?*
2. *Čemu se profesně nejčastěji věnujete? A co vás v letošním roce v tomto oboru ne/potěšilo?*
3. *Když už budete mít ve Svitavách spoustu pracovních povinností, kdy a jak si „ukradnete“ chvíli na klid a relax?*
4. *Jak trávíte volný čas, když už nemusíte pracovat?*
5. *Jaké představení či knihy byste doporučil/a účastníkům Dětské scény?*
6. *Co byste popřál/a účastníkům Dětské scény, aby letošní přehlídku prožili v duchu „wellbeingu“?*



EMA ZÁMEČNÍKOVÁ

1. Nejsem schopna svoji účast spočítat. V Kaplici jsem nebyla, to vím určitě, ale pak zřejmě pokaždé. Buď se souborem, nebo v semináři. Posléze jsem sama několik dílen vedla. Vzpomínky jsou veskrze příjemné, kratší by bylo popisovat ty nepříjemné, ale to myslím teď sem nepatří... Ovšem nejsilnější jsou do mé paměti vryty vzpomínky doprovázející uvedení mých úspěšných dětských představení, ale i nedětských, několikrát jsme hráli i „inspirativně“ se staršími.

2. Vzhledem k důchodovému věku nejsem upoutána k pravidelnému pracovnímu vytížení, proto se mohu věnovat mnohému, a to po celé republice – přednes dětský i dospělý, dětské a mladé divadlo, audioknihy, dílny a semináře, scénické čtení apod. – jsem velmi rozkročená. Těší mě vzrůstající zájem o dětský přednes na ZŠ, alespoň ho takto vnímám. Netěší malá podpora shora, zejména finanční. Osobně pak mám radost z druhého vydání mé knížky Cesta k přednesu, a že je o ni takový zájem...

3. Samozřejmě se těším na setkání s přáteli a objevování těch nových. To bude pro mě ta pravá osobní pohoda... Odjízdim pak na národní WP, tudíž mimo pracovní povinnosti mnoho na DS nestihnu.

4. Oj, vše popsat by bylo na dlouho! Takže moje hlavní aktivity: Máme velikou čarokrásnou zahradu, vyplet záhon je pro mě jako vyplet duši. Zvířata – pes flat coated retrivr Borg, dvě kočky chlupatice. Přes den kolem mě lítá spousta ptáků, pozorovat je, jak úžasné!, večer se setkávám s netopýry. Cestování – v poslední době převážně do portugalského Algarve, kde žije syn a kde jsme zakoupili domeček v horách Monchique. V Portugalsku trávím podzim. Saudade...

5. Příznávám, vzhledem k pracovnímu vytížení a mimorepublikovému pobytu nevidím mnoho představení, myslím mimo přehlídky, ve kterých lektoruji. Snažím se sledovat královéhradecký DRAK, jeho inscenace doporučuji určitě. Knižku od Barbro Lingrenové (nezaměnit s její slavnou, též švédskou, jmenovkyní!) *Tajné bratrstvo* mám dlouho, ale až nyní se mi dostala pořádně před oči. Tak tu doporučuji – nezaměnitelný smysl pro humor, myšlenkový přesah, styl a jazyk autorky i překladatelky, kouzelné ilustrace... je velice hravá, akční. Pro dramatař, divadlo, přednes, jak dělaná.

6. Myslím hlavně na recitátory – ať se jim přednes „povede“, ať mají krásný pohodový zážitek. Taký na vedoucí souborů, nechť je jejich úsilí završeno, ať od lektorů a dalších podobných uslyší jen pohodové hodnocení. Ať jejich děti Dětská scéna motivuje k dalšímu pohodovému působení v souboru.

MAGDALENA GRACEROVÁ CHRZOVÁ

1. Na Dětské scéně jsem už asi podeváté. Poprvé jsem tu byla jako studentka DAMU, poté několikrát jako doprovod recitátorů a nyní jako poradce pro recitátory. A vzpomínky mám jen pozitivní a ráda se sem vracím.

2. Už čtvrtým rokem vedu Dismanův rozhlasový dětský soubor, který slaví v letošním roce 90. výročí založení. Těší mě celá velká komunita, která okolo souboru je a je na to hrdá.

3. Moc se těším, že si zajdu někam na dobrou kávu. A hlavně, že tu potkám spoustu přátel, se kterými se setkáváme na podobných akcích a vždy si máme o čem povídat.

4. Úplně nejraději v přírodě a v tichu.

5. Doporučila bych knížku Lenky Blažejové – *Cítá: Proč svět nutně potřebuje citlivé INTROVERT(k)Y*. Protože takovou Cítu si v sobě nosí hodně z nás a když máš šanci na chvíli potkat sám sebe a zaposlouchat se do toho, co zrovna potřebuješ, tak ti to ulehčí hodně trápení.

6. Popřála bych jim, aby neměli trému. Protože tady mají před sebou to nejvstřícnější publikum, kde každý na vlastní kůži zažil ten pocit vystoupit před ostatní.

FRANTIŠEK KASKA

1. Tuším, že poosmě. Užil jsem si Trutnov a pak Svitavy několikrát s dětskými soubory. Občas jsme při hodnocení dostali sprchu, ale atmosféra, dílny, výlety k pramenům Svitavy a do Litomyšli, koncerty, zážitky z představeních, nová přátelství a všudypřítomná inspirace byly v naší mysli trvalejší. No a práce v lektorském sboru? Setkání se starými přáteli, spolupráce s novými výraznými osobnostmi, spousta zajímavých interpretací textů a dětí, které se chtějí touhle krásnou záležitostí zabývat.

2. Profesi jsem učitel, takže se zabývám učení. Což mě těší. A když mě sem tam něco netěší, těším se na něco dalšího, co mě potěší.

3. Určitě procházka po městě (Svitavy jsou krásné), večerní víno s Emou, Olgou a dalšími přáteli, prolézání hadráren s Janou Machalíkovou, zmrzlina u fontány...

4. Na chatě, s přáteli, v divadle, u dobrého filmu, s knížkou, vařením, psaním, zpěvem... Někdy se to dá zkombinovat.

5. Z poezie – *Morgenstern stále v Čechách* – nové (různé) překlady méně známých básní slavného autora, který je u nás vydávanější a čtenější než ve své domovině. Z knížek pro děti mě v poslední době zaujala *Kost* od Bány Dočkalové a *Sasanky a hnusokrasy* od Oskara Kroona – nejen pro děti o vážných tématech krásným jazykem s pozitivním posláním.

6. Já myslím, že když se sejdou lidi, kteří se rádi zabývají divadlem, literaturou a tvořením s dětmi, tak je jim spolu dobře, protože se mohou zabývat divadlem, literaturou a tvořením s dětmi a sdílet to s dalšími lidmi, kteří se rádi zabývají divadlem, literaturou a tvořením s dětmi, ale klidně i něčím dalším. Takže si užijte inspiraci, setkávání, Svitavy.

VÍT MALOTA

1. Raději nepočítám. Každopádně jako špunt jsem jezdil ještě do Trutnova. Pamatuji si na skvělé dílny, první příspěvky do Deníku Dětské scény, nebo pouliční muzicírování. Setkání, poslouchám, co říkají ostatní, hltám a vnímám. Stydím se na diskotéce. Prší při Škole malého stromu. Mé poslední recitátorské vystoupení bylo v rámci prvního (znovu)Svitavského ročníku.

2. Režírui. V divadle, rozhlase a audioknížky. Potěšila mě práce, která má smysl: Modrý pták, Trainspotting nebo Neopouštěj mě. Netěší mě, když nemám dost sil, když mi nezbývá čas na poezii.

3. Ranní káva. Pak prakticky nonstop poslech recitátorů a jejich následný rozbor. A potom? Klid bude pravděpodobně jen při přecházení mezi divadlem a Fabrikou. Takže budu velmi klidný a zrelaxovaný během pětiminutové procházky. Jo a mám plán si číst před spaním.

4. Skvělé je, že součástí mé práce je čtení knih. Spojuji tedy příjemné s užitečným. Jinak si rád zajdu na procházku, projedu se na kole nebo si zahraju na playstationu. Ano, i dospělí hrají.

5. Sbírku básní *Místní* od Lubomíra Tichého – je to hvězda současné mladé poezie. V Proze mám za sebou samé těžké kusy, které bych zatím nedoporučil. Pokud má někdo rád fantasy a Hra o trůny mu přijde fajn, doporučím sérii *Malazská kniha padlých*. Skvělý svět, který mě pohltí. (Teď jsme audioknižně vydali první díl, načel Honza Teplý a je to fakt paráda.) A v divadle nemám jeden tip ale univerzální radu, která platí i stran filmů a knížek a her: zkoušejte, ochutnávejte, něco se bude líbit, něco zas ne. Každý zážitek, i ten špatný, vás posune dál.

6. Užijte si společný čas mezi lidmi, které zajímá to samé, co vás. Užijte si, že není, kam postoupit. Užijte si, že to není soutěž. Užijte si slunce, zmrznu na náměstí, divadla, rozbor, a vůbec...

Ptal se Josef Pekárek

VČERA JSME VIDĚLI...



Laura Braunová



Daniela Hašková



Filip Máslo

VČERA JSME VIDĚLI...



Vanesa Nora Hečko

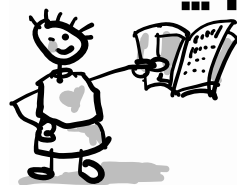


Ondrej Kříž



Klára Svobodová

ZAPSALI JSME...



... NA BESEDĚ LÉKTORSKÉHO SBORU S RECITÁTORY 3. KATEGORIE

Během reflexe textu Dominika Dlabala (*Richard Skolek: Moudrý z nebe – Velikonoce*) se Gabriela Zelená Sittová a Olga Strašáková shodly na kvalitním výběru textu. Zadařilo se vybrat předlohu, v níž autor prezentuje názory, se kterými se Dominik ztotožňuje. V očích mu tak „vzplály plamínky“, ze kterých byla cítit absolutní koncentrace a zapálení pro text. Díky tomu se uzavřel pomyslný trojúhelník divák–recitátor–autor. Lektorky dále kladně hodnotily práci s humorem, konkrétně pak s vulgarismy. Ty často v textu vyzní lépe, pokud na ně není kladen násilný důraz, člověk je, jak se říká, „neprodává za každou cenu“. Dominikovi se podařilo jejich použití natolik zjemnit, že je ucho běžného diváka nejprve přešlo a až po chvíli nastal moment uvědomění. Diváci se tak chvíli cítili jako součást díla. Na závěr ještě lektorky vyzdvihly Dominikovu schopnost „nečíst čárky“. Gabriela Zelená Sittová ocenila, že pauzy v textu byly určovány na základě významu, nikoli pravopisu.

Nové téma diskuse přinesla reflexe přednesu Fabiána Michaela Mareše (*Ivona Březinová: Bez bot*). Fabiánovi se dle slov lektorek podařilo nechat po svém příchodu dostatek času na doznění humorné nálady po předchozím textu (Viktor Glabazňa – Miloš Kratochvíl: *Jen slunce bylo v klidu*, pozn. red.). Fabiánem zvolený text byl rozsáhlou a komplikovanou plochou a v první části obě lektorky spatřovaly prostor pro větší výstavbu a změny v temporytmu, naopak velmi kladně hodnotily výstavbu postavy Bena. Poslední drobnou radou bylo, umožnit divákovi nechat text po skončení doznít.

Vojtěch Matějčka

Chytit diváka hned na začátku. Nebo jinak. Dobře vystavět expozici textu tak, aby divákovi důležitý začátek textu neutekl. I to byly rady Františka Kasky a Emílie Zámečnickové. Význam expozice lektori zmiňovali například u přednesu Anastázie Hanulíkové ze 2. kategorie (text *Frida Nilssona: Gorila a já v překladu Violy Somogyi*). Dále lektori mluvili o větší možné gradaci vztahu postav Marie Hedviky a Mikuláše z interpretace Kristiána Kopečka (text Reného Gosciny z překladu Jitky Musilové: *Mikulášovy patálie*). Hra s panenkou už byl zkrátka vrchol a před ním bylo potřeba pár schodů.

Ty jo. Pinocchio (text *Shela Silversteina v překladu Stanislava Rubáše*) by si podle lektorů zasloužil větší zaměření na indicie, jež text nabízí a které by nám příběh přiblížily. Bohužel je přesáhl osobitý výstup a prosazení hravosti recitátora Ondřeje Palána, jehož energii cítili i diváci v posledních řadách. Ty jo. Ve svém tempu už se recitátor nestihl soustředit na jednotlivé sloky textu. Také v tomto textu hrála prim expozice, kterou lektori ve svých radách často zmiňovali. V tomto případě se divákům mohla snadno ztratit při vysoké rychlosti humorného nasazení.

Dobře použitou komiku pochválili lektori Ondřeji Kokoškovi, který interpretoval (text *Zdeňka Svěráka: Betlémské světlo*). Schopnost recitátora neprozrazovat vtip dopředu, byla podle lektorů významná pro divácký zážitek. Někteří diváci sice mohli znát celou zápletku, ale o podívanou rozhodně nepřišli. Ondřej divákům zkrátka předvedl svoji interpretaci upřímného dítěte, které ví, jak mají věci správně být.

Markéta Somolová

K přednesu Filipa Chlupáčka (text *Transport na věčnost*) se vyjádřil nejprve Vít Malota a Magdalena G. Chrzová. „To je silné téma,“ poznamenal na úvod Vít Malota. Vyzdvihl vnitřní upřímnost recitátora v jeho přednesu a to, že dokázal prožít roli chlapce, který nerozumí okolnostem jejich osudu a cesty do Terezína. Upozornil však na fakt, že v daném textu by se dalo najít více „tónů“. „Dokázal jsi přednést tón tíhy a bolesti.“ Další variantou by však bylo, kdyby vyprávění chlapce nebylo podáno po bezprostředním prožitku, ale s odstupem času. Více jako vzpomínka. Celé toto téma bylo hodně temné, ale právě u takových je zapotřebí dát důraz na to, aby se v nich nezapomnělo na světlé momenty.

Magdalena Gracerová Chrzová ještě doplnila, že posluchači si mohou nabízené emoce od recitátorů korigovat, jak je jim zrovna příjemné. Buď se do ní více ponořit či se zaměřit na jinou. Pokud ovšem na ni recitátor nedá až přílišný důraz. V takovém případě divák nemá na vybranou a musí se jí buď „bránit“ nebo ho pohltí a na to je potřeba myslet. Ocenila, že Filip na konci recitace odešel ještě stále v poslední hrané emoci a tím mohla u diváků doznít.

Zajímavé shodě náhod se dnes dostalo Viktoru Glabežňovi a jeho textu od Miloše Kratochvíla s názvem *Jen slunce bylo v klidu*. Nelze totiž přehlédnout, že v den recitace bylo právě 13. a ke všemu pátek. Ve Viktorově textu se vše odehrálo v ten jistý den. Završením této náhody, na kterou se musela zeptat i Magdalena G. Chrzová, bylo, že při losovaném pořadí recitací si Viktor vylosoval právě pořadové číslo 13.

Tomáš Větrovský

NA SLOVIČKO S...

... HANOU PATRASOVOU,
LEKTORKOU SEMINÁŘE R

Čemu se profesně nejčastěji věnujete? A co vás v letošním roce v tomto oboru potěšilo a nepotěšilo?

Nejčastěji se profesně věnuji práci s dětmi a mládeží při výuce dramatické výchovy na SPgŠ v Prachaticích nebo v kroužcích. Tento rok jsem byla hodně zaměřená na improvizaci (se středoškolským týmem jsme oslavili deset let fungování, a to mě moc potěšilo) a přednes (nedlouho spolupracuji na organizaci okresní přehlídky dětského přednesu a organizuji Jihočeské kolo přehlídky Wolkrův Prostějov – to mě těší a baví mě přehlídky ladit, aby byly inspirativním setkáním, ovšem nepotěšily mě komplikace s financemi, které musí všichni organizátoři řešit).

Když už budete mít ve Svitavách spoustu pracovních povinností, kdy a jak si „ukradnete“ chvíli na klid a relax?

Představuji si, že budu mít čas dát si aspoň jednu dobrou kávu denně (raději dvě, snesu i tři) s někým, koho tu potkám. Pak se také těším na recitátory a divadelní představení. Moc si to neplánuji, nechám se nést na vlně DS.

Jak trávíte volný čas, když už

nemusíte pracovat?

Ráda trávím čas na zahradě, se zvířaty, na procházce nebo na výletě. Teď, když to píšu, tak si uvědomuji, že před odjezdem na festák musí člověk zařídit spoustu věcí, zorganizovat potřebné, připravit domácnost na svou nepřítomnost, nachystat suplování, zodpovědět všetečné dotazy, takže na odpočinek čas nějak nezbyvá. Známe to všichni. Je konec školního roku...

Jaké představení či knihy byste doporučila účastníkům Dětské scény? A proč?

Doporučuji knihu básní Shela Silversteina *Když si šlápněš na tkaničku*. Je vtipná, je pro děti i dospělé, má zábavné obrázky, skvělé překladatele a získala Zlatou stuhu!

Co byste popřála účastníkům Dětské scény, aby letošní přehlídku prožili v duchu „wellbeingu“?

Přeji účastníkům, aby nezapomněli dodržovat pitný režim, protahovat se mezi výstupy recitátorů a představeními, potkávat se s přáteli a známými, smát se nebo plakat a užívat si jedinečnou atmosféru DS. Taky je dobré se vyspat.

Ptal se Josef Pekárek

VČERA JSME VIDĚLI...



Marie Pechová



Matyáš Novotný



Dominik Dlabola

NAHLÉDLI JSME DO...

... SEMINÁŘE R / CO S TÍM TEXTEM?
ANEB NAHLÉDNUTÍ DO ZÁKOUTÍ PŘEDNESU

Co seminarista, to motivace. Někdo přijel, aby se naučil, jak lépe podpořit svého syna, jiný, aby porozuměl bratrově zálibě v recitaci a další prostě proto, že má rád texty. V divadle Trám se zkrátka sešla nadmíru zajímavá skupina seminaristů. Na začátku lekce zadala lektorka Hana Patrasová svým svěřencům zdánlivě jednoduchý úkol, a to přinést si osobní předmět, který dokážou na chvíli pustit z ruky. Předměty začaly plovat, s nimi i jména, města, drobné příběhy, a nakonec i zmatky při určování toho, co komu patří. Uvolněná nálada se v místnosti zabydlela dřív, než bys řekl: „Dětská scéna“.

V dobré atmosféře se již vzájemně seznámení účastníci rozdělili do šestic a vzpomínali na cestu do Svitav. Jak jste se na cestu naladili? Odkud jste jeli? A co bude teď? Odpovědi na tyto otázky byly východiskem pro tvorbu tří živých obrazů, které ostatní sledovali, pojmenovávali a své dojmy zapisovali. Z reakcí vznikl slušný arzenál pojmů a vět, jako třeba „Cesta ke štěstí“, „Z bodu P jako pivo do bodu P jako pivo“ nebo „Bylo, je a bude dobře“.



Každou skupinu dále čekal úkol literárnějšího charakteru. Z reakcí na své obrazy měli složit báseň, a to výhradně ze slov, které obdrželi. Seminář R pod vedením Hany Patrasové zkrátka zkoumá práci s texty ze všech možných úhlů pohledu: v praxi, společným sdílením zkušeností a vnímáním přednesu jako subjektivní disciplíny. Spíš, než přímé odpovědi, nabízí možnosti, jak se na text dívat, společně s ním pracovat, hledat v něm a rozebírat ho.

Vojtěch Matějčka

VČERA JSME VIDĚLI...



Ondřej Rebec



... při příjezdu



... Jakuba Huláka při zahájení přehlídky

TÉMA ČÍSLA...

... SOCIÁLNÍ WELLBEING

WELL. Well. well. BEING. Wellbeing.

Dobré bytí. Blahé bytí. Blahobytí.

Dobré bytí ve skupině a se skupinou. Dobré bytí na scéně sám se sebou a svým textem. Wellbytí. Hobití? Hobití wellbeing? HObytí. Tak například hobiti jdou na wellbeing vždycky přes jídlo...

Dobré bytí skupiny. Dobré bytí jednotlivce ve skupině. Sociální wellbeing.

HObytí wellbeing. Když se takový hobit dobře nají ve společnosti ostatních hobitů, které zatím dobře nezná, může označit své bytí jako dobré hlavně díky gastronomickému zážitku. Když se hobit dobře nají ve skupině hobitů, které má rád, je jeho bytí dvojnásobně dobré. Ale hobitovi, který se vydá za dobrodružstvím, se docela snadno může stát, že se dobře nenají. Na cestách totiž makové koláče nad ohněm neupeče a žejdlík chlazeného piva ve vaku na poníkově také nenajde. A nejen kvůli gastronomickým zážitkům je důležitá komunikace, porozumění a naslouchání. Úplně nejčastěji komunikujeme, když něco potřebujeme. Zjistit, ve kterém ubytování máme spát, zjistit, kde najdeme něco k snědku. Komunikaci ve skupině zjistíme mnohem snáz, kde máme být, abychom mohli vyrazit na dobrodružnou cestu přednesu nebo hraní. I když hobiti přece o žádné takové, ani jiné dobrodružství, nestojí.

Na dobrodružnou cestu za pokladem by se hobit nevydal snadno. Pokud by neměl podporu. Podporu někoho blízkého a někoho, komu věří. Podporu skupiny, která má stejný zájem a stejný cíl, dodává ohromnou sílu. Sociální wellbeing je v přednesu jasně patrný. Zkušený průvodce textem má celý jeho plánec podrobně nastudovaný a ví, na co své divácké turisty hned v začátcích upozornit. A diváci? Pozorně hltaří každé slovo, aby jim nic neuniklo. Poslední významnou složkou sociálního wellbeingu jsou totiž vztahy. A ty jsou v přednesu všude. Vztah recitátora k textu, vztahy mezi postavami v textu, vztah diváka k interpretovanému textu...

Markéta Somolová



VÝZVA...

Úkol k sociálnímu wellbeingu:

Bud'te jako Bilbo! Posad'te se ke společnému jídlu s někým, koho jste poznali až ve Svitavách a pošlete nám fotku buď na e-mail: detskascena2023@gmail.com nebo instagram [detska_scena_svitavy](https://www.instagram.com/detska_scena_svitavy).

Nejlepší splněné výzvy rádi zveřejníme.

DNES HRAJÍ...**... Staré pověsti udatného národa českého,
Dramatický kroužek ZŠ Železnická, Jičín****Jak vznikl název vašeho souboru?**

Název souboru vznikl jako provizorní řešení, ke kterému jsme se chtěli později vrátit. Nikdy jsme však už neměli energii a chuť to udělat, a nyní už nechceme zavedenou značku měnit.

Proč jste se pustili do inscenování zvolené předlohy?

V loňském roce jsme vytvořili psychicky náročného Krysaře. Letos se nám obměnili členové v souboru a pro vzbuzení zájmu, legrace a souhru souboru jsme sáhli po legraci. Inspirovali jsme se Starými pověstmi českými a animovanou sérií Dějiny udatného národa českého. Zaujala nás kontrast klasického textu a nevážného komentáře, který byl použit v animovaném případě.

Popište nejzajímavější okamžik vaší inscenace.

Když jsme vymýšleli inscenační klíč a přišli jsme na variabilitu obrovské plachty jako scénografického principu.

Kdy nastal největší zádrhel při zkoušení?

Ve scéně, kdy se dva vladykové mají dohadovat a skončit rvačkou. Zkoušeli jsme to tak, aby to vypadalo skutečné a zároveň aby si kluci neublížili.

Jak by měl podle vás vypadat ideální pohodový den ve Svitavách, abyste se cítili příjemně a pohodlně?

Klidně a pořádně se vyspat, zhlédnout několik pěkných představení, slunné počasí, zkrátka klid a pohoda.

Jak často a pro koho inscenaci hrajete?

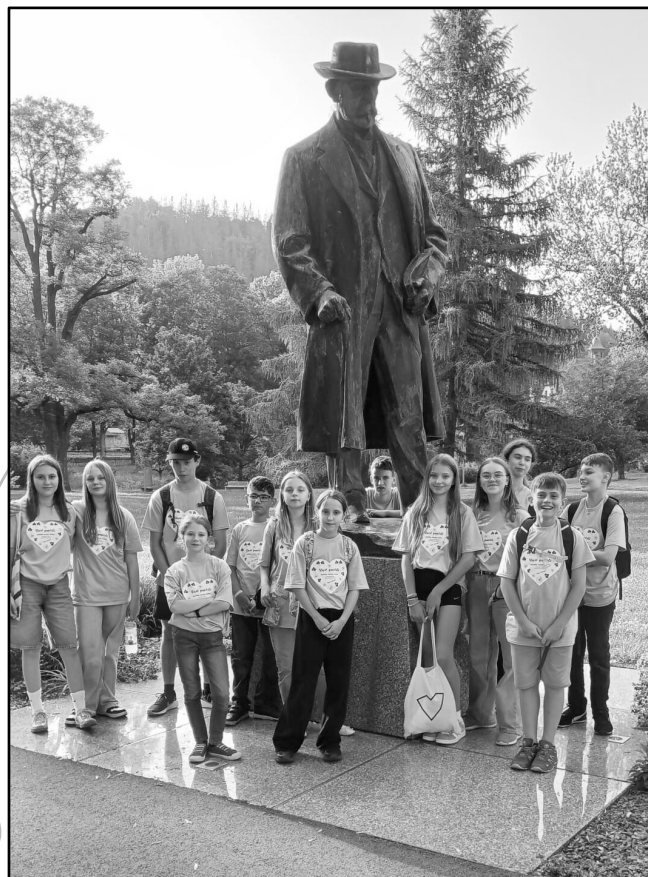
Asi osmkrát, a to pro rodiče, základní školu a na postupových přehlídkách.

Napište 5 klíčových slov o vaší inscenaci.

Historie, klasika, nadsázka, legrace, nadhled.

Představte svůj soubor fotografií tak, aby vystihovala, jak je vám v hodině dobře a spokojeně.

Ptal se Josef Pekárek

**DNES HRAJÍ...****... Nechod'te k němu, TS Light při ZUŠ Popelka v Praze 5****Jak vznikl název vašeho souboru?**

To my už nevíme, nejspíš „z ničeho PIC“. Ale hrdě vyrůstáme ve stínu starších kamarádů, abychom i my rozsvítili Dětskou scénu a další přehlídky.

Proč jste se pustili do inscenování zvolené předlohy?

Protože Lenka nám ukázala tu knížku o panu Brumovi. A hlavně proto, že to nebylo dlouhý, takže jsme si s příběhem víc hráli, než ho četli.

Popište nejzajímavější okamžik vaší inscenace.

Když se ukáže, že Dům umí chodit. A když se nakonec ukázalo, že umí chodit na rozdíl od našeho pana Bruma – Matěje.

Kdy nastal největší zádrhel při zkoušení?

Když se náš pan Brum - Matěj zranil. Nemohl chodit, nikdo do něj nesměl strčit a neudržel akordeon. Mohl s námi hrát jenom na vozičku. Ale už je to lepší! Matěj nosí šrouby z nohy po kapsách a po „vozičkové“ verzi jsme nazkoušeli „berličkovou“.

Jak by měl podle vás vypadat ideální pohodový den ve Svitavách, abyste se cítili příjemně a pohodlně?

Chceme si co nejvíc spolu hrát a JÍT DO KINA!!!

Jak často a pro koho inscenaci hrajete?

Asi jednou za měsíc, za dva – podle příležitosti a podle toho, jak je na tom náš Matěj. Hrajeme pro naši divadelní komunitu nebo na přehlídkách.

Napište 5 klíčových slov.

Hadička a nožička, Dům a Brum, klobouk a pódium

Představte svůj soubor fotografií tak, aby vystihovala, jak je vám v hodině dobře a spokojeně.

KOMIKS

... WELLBEING



PK 2025

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY NA WEBU - DRAMA.CZ/DS

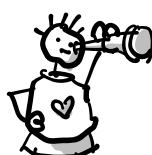
INSTAGRAM



detska_scena_svitavy



PROGRAM DĚTSKÉ SCÉNY



8.15–9.15

dílny pro recitátory 2., 3. a 4. kategorie
seminář R

9.00–12.30

semináře A–C

9.30–12.30

vystoupení recitátorů 4. věkové kategorie

10.00–10.50

1. blok přehlídky – vystoupení pro veřejnost

14.00–15.20

1. blok přehlídky – vystoupení pro účastníky Dětské scény

zahájení přehlídky dětského divadla

Nechodte k němu v neděli, TS Light při ZUŠ Popelka v Praze 5

SZŠ
Trám
Fka
kino

Staré pověsti udatného národa českého, Dramatický kroužek ZŠ
Železnická, Jičín

16.00–17.30

beseda lektorského sboru s recitátory 4. kategorie a jejich doprovodem

Fka-knihovna

16.00–18.00

diskusní klub pro doprovod recitátorů 2. a 3. kategorie

SZŠ

16.00–16.45

dílny pro recitátory 2. a 3. kategorie

SZŠ

seminář R

Trám

diskuse lektorského sboru s vedoucími souborů vystupujících v 1. bloku

Fka-3. podl.

16.00–17.00

dětský diskusní klub

Fka-aula

17.00–18.00

veřejná diskuse o představeních 1. bloku

stodola

18.30–19.30

raut pro recitátory

Fka-foyer

20.30

Sněhurka a sedm trpaslíků, Divadlo Víti Marčíka, Drahotěšice

Fka

Fabrika Svitavy

Fka-knihovna

Městská knihovna Svitavy, 2. podlaží

Trám

Divadlo Trám

SZŠ

Střední zdravotnická škola

stodola

farní stodola svitavské římskokatolické farnosti

kino

Kino Vesmír

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY - ČÍSLO 1.

Redakce: Josef Pekárek (šéfredaktor), Markéta Somolová, Tomáš Větrovský, Vojtěch Matějčíka, Pavel Kocych (grafika a sazba) a Ivo Mičkal (foto). Tisk: DTP centrum Svitavy. Redakce sídlí ve 3. podlaží Fabрики Svitavy. Neprošlo jazykovou korekturou.

Uzávěrka čísla 1. - 13. června 2025 v 22:30. Náklad 130 ks.